

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Aleše Šťastného a soudkyň JUDr. Jany Jirmářové a Mgr. Aleny Jedličkové v právní věci žalobce: **Ing. Zdeněk B.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zastoupený JUDr. Ladislavem Košťálem, advokátem se sídlem Zbečno, Na Riviéře 123, proti žalovanému: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO: 01312774, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, zastoupený Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, **o zaplacení částky 199.187.557 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 3. března 2017, č.j. 4C 100/2016 - 64,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném vyhovujícím výroku I. o věci samé a v napadeném zamítavém výroku II. o věci samé **p o t v r z u j e**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku III. o náhradě nákladů řízení **m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně částku 489.699,10 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ladislava Košťála, advokáta.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 339.078,30 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ladislava Košťála, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zčásti vyhověl žalobě a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 44.083.680,- Kč do 6.1.2019 spolu se zákonným úrokem z prodlení od 7.1.2019 do zaplacení (výrok I.). V rozsahu žalobou uplatněné částky 155.103.870,- Kč s úrokem z prodlení 8,05 % ročně z částky 199.187.557 Kč od 13.4.2016 do

6.1.2019 a z částky představující rozdíl mezi částkou 199.187.557,- Kč a 44.083.680,- Kč za dobu od 7.1.2019 do zaplacení žalobu zamítl (výrok II.). Výrokem III. rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 669,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Takto rozhodl o žalobě, již se žalobce domáhal zaplacení finanční náhrady ve smyslu zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických práv k půdě a jinému zemědělskému majetku, a to za odňaté a nevydané pozemky podle PK č. xxx, xxx a xxx, dříve v k.ú. xxx, nyní v k.ú. xxx, o celkové výměře 27.422 m². Žalobce tvrdil, že restituční nárok nabyt postoupením, kdy postupitelem byla jeho manželka Věra B., která nabyt restituční nárok zčásti jako osoba oprávněná ve smyslu § 4 zákona č. 229/1991 Sb. a zčásti postoupením od svého otce a dvou sester. Při určení výše náhrady vycházel žalobce z toho, že předmětné pozemky je nutné ocenit jako pozemky stavební, neboť v době přechodu pozemků na stát byly určeny k zastavění, a zároveň vycházel ze současné obvyklé ceny stavebních pozemků s odůvodněním, že výše náhrady určená podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., je nepřiměřeně nízká. Odchýlení od zákonné úpravy dle ustanovení § 28a zákona č. 229/1991 Sb. odůvodnil žalobce okolnostmi případu, zejména dlouhodobou snahou žalobce o vypořádání restitučního nároku vedením soudních řízení o náhradní pozemky s tím, že z důvodu dlouhého trvání soudního řízení se nakonec domohl vydání jen některých náhradních pozemků.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby, odmítl postup navržený žalobcem s tím, že je v rozporu se zákonem č. 229/1991 Sb. Odlišný postup v případě žalobce by podle něj představoval diskriminaci ostatních oprávněných osob.

Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalobce nabyt restituční nárok vyplývající z rozhodnutí pozemkového úřadu značky PÚ 332/91/3 a značky PÚ 332/91/4 na náhradu za odňaté a nevydané pozemky parcelní č. xxx, xxx a xxx v k.ú. xxx postoupením a že mu dosud byla plněna náhrada podle zákona č. 229/1991 Sb. poskytnutím náhradních pozemků pouze v celkové hodnotě 393.775,- Kč.

Mezi účastníky byl spor o způsob určení výše finanční náhrady. Žalobce trval na tom, aby se při určení výše finanční náhrady podle § 16 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb. vycházelo ze současné obvyklé ceny zastavěných pozemků, zatímco žalovaný trval na postupu podle § 28a zákona č. 229/1991 Sb., ve spojení s vyhláškou č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb. Žalobci byla dosud poskytnuta náhrada ve formě náhradních pozemků v hodnotě 393.775,- Kč. Náhradní pozemky mu byly poskytnuty na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15.2.2012, č.j. 7C 202/2005-869, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25Co 369/2012-1127.

Soud I. stupně při určení výše žalobcem požadované finanční náhrady vycházel z toho, že rozhodný je stav a povaha odňatého pozemku v době jeho odnětí, takže vyšel ze stavebního charakteru předmětných pozemků, vázán přitom rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.10.2010, č.j. 34C 188/2004-262, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2.6.2011, č.j. 53Co 97/2011-295, který se touto otázkou, tj. povahou odňatého pozemku parcelní č. xxx, zabýval, a dospěl k závěru, že tento pozemek byl v době přechodu na stát, tj. v době uzavření kupní smlouvy dne 7.6.1979, pozemkem stavebním. Pokud jde o charakter pozemků parc. č. xxx a xxx, nebyl mezi účastníky spor o jejich stavební charakter v době jejich odnětí. Soud I. stupně při určení výše finanční náhrady přisvědčil požadavku žalobce, aby bylo přihlédnuto k okolnostem uspokojování restitučního nároku žalobce a došlo

k odchýlení se od aplikace vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb. Vyšel přitom zejména z nálezu pléna Ústavního soudu sp.zn. PL. ÚS 33/10 ze dne 23.4.2013, byť se toto rozhodnutí týká zákona č. 87/1991 Sb., nikoli zákona č. 229/1991 Sb., a byť se týká ustanovení § 11 tj. náhrady poskytované povinné osobě, a nikoli ustanovení § 13, tj. náhrady poskytované oprávněné osobě, a dospěl k závěru, že závěry tohoto rozhodnutí Ústavního soudu dopadají i na danou věc. Výslovně též zmínil i rozhodnutí Nejvyššího soudu 28Cdo 1603/2011, podle něhož ani finanční náhrada poskytovaná oprávněné osobě nesmí být nepřiměřeně nízká, přičemž plynutí času (20 a více let) od účinnosti restitučních norem, vedoucí ve věcech restitučních náhrad ke zvýšení hodnoty věci řádově, respektive mnohonásobně, představuje takovou změnu poměrů, která může vést v konkrétních situacích k použití jiného právního řešení, které se bude opírat o širší, ústavně konformní výklad mechanismu výpočtu této náhrady. Závěr Ústavního soudu byl takový, že výši náhrady lze posuzovat v širších souvislostech.

Soud I. stupně s odkazem na uvedenou judikaturu přihlédl v projednávané věci k okolnostem případu žalobce, tj. že pozemkovým úřadem bylo rozhodnuto dle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. již v roce 2000 a 2001, že se žalobce domáhal ochrany restitučního nároku v soudních řízeních, která byla vedena v letech 2005-2014 a 2004-2011 a že nakonec rezignoval na náhradu ve formě náhradních pozemků a rozhodl se pro náhradu finanční. Mimořádnost okolností konkrétního případu, kterou zdůraznil Nejvyšší soud např. v rozhodnutí ze dne 28.6.2016, sp.zn. 28Cdo 2772/2015, spatřoval soud I. stupně v daném případě již v samotné existenci pravomocného rozsudku o převodu náhradních pozemků mimo veřejnou nabídku (viz rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15.2.2012, č.j. 7C 202/2005-869, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25Co 369/2012-1127) s tím, že pokud byly splněny mimořádné podmínky pro odůvodnění odchylného postupu při poskytování náhradních pozemků, lze mít za to, že stejné mimořádné podmínky odůvodňují, aby v rozsahu, ve kterém nebyl restituční nárok žalobce vypořádán náhradními pozemky, byl tento nárok vypořádán finančně, a to opět postupem odchylným se od postupu standardního.

Soud I. stupně při své úvaze, zda se odklonit od aplikace vyhlášky č. 182/1988 Sb., hodnotil i význam zjištění, že žalobce požádal v září 2009 o finanční náhradu, která mu byla vyplacena 5.10.2009 ve výši 10.153.662,- Kč, a to za pozemky parc. č. xxx a xxx, a že 12.10.2009 vzal žádost o finanční náhradu zpět a vrátil finanční náhradu pozemkovému fondu. Obvodní soud pro Prahu 5 ve svém rozsudku ze dne 15.2.2012, č.j. 7C 202/2005-869, ve shodě s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25Co 369/2012-1127, konstatoval, že nárok žalobce nezanikl poskytnutím finanční náhrady v roce 2009, když důvodem vrácení bylo kasační rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10.9.2009, č.j. 28Cdo 4876/2008-464, díky kterému přicházela v úvahu opětovná možnost náhrady ve formě náhradních pozemků, kterou tehdy žalobce upřednostňoval.

Soud I. stupně se nepřiklonil k názoru žalobce vyjít při způsobu finanční náhrady za odňaté a nevydané pozemky ze současné obvyklé ceny pozemků, ale za transparentní a adekvátní mechanismus určení výše náhrady shledal aplikaci cenové vyhlášky účinné v době rozhodování o výši žalobou uplatněné náhrady tj. vyhlášky č. 441/2013, ve znění účinném od 1. ledna 2017. Tím v podstatě podle něj zůstal zachován původní záměr zákonodárce, totiž odvíjet výši náhrady od cenového předpisu. Vzhledem k této úvaze vyšel ze závěru znaleckého posudku Ing. Cihelkové, číslo 1781-01/2017 ze dne 13. ledna 2017, který předložil v řízení žalobce, z něhož zjistil ocenění pozemků parc. č. xxx, xxx a xxx dle aktuální cenové vyhlášky č. 441/2013 Sb., ale ve vztahu ke dni 7.6.1979 (jde-li o pozemek

parc. č. xxx) a ke dni 25.10.1977 (jde-li o pozemky parc. č. xxx a xxx). Znalkyně přitom dospěla k ceně pozemku parc. č. xxx ve výši 10.794.036,48 Kč, pozemku parc. č. xxx ve výši 1.207,971,36 Kč a pozemku parc. č. xxx ve výši 35.498.169,- Kč. Soud I. stupně přitom vyšel z tohoto znaleckého posudku a z ocenění dle cenové vyhlášky č. 441/2013 Sb. bez kombinace s vyhláškou č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky 316/1990 Sb. a rozhodl se zohlednit plynutí času a s tím spojenou změnu poměrů aplikací cenové vyhlášky vycházející ze současných poměrů, a to včetně všech koeficientů a indexů.

Při určení výše plnění postupoval soud I. stupně obdobně jako žalobce, pouze s tím rozdílem, že dosavadní plnění ve formě náhradních pozemků v hodnotě 393.775,- Kč započítal na součet nároků vyplývajících z obou rozhodnutí pozemkového úřadu značka PÚ 332/91/3 a PÚ 332/91/4. Procentuelní vyjádření dosavadního plnění ve formě náhradních pozemků shledal odpovídající tomu, že rovnováha mezi odňatým a náhradním pozemkem je zajištěna tím, že oboje se oceňuje dle téhož cenového předpisu, a tím je právě vyhláška č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., tudíž určil velikost procenta z celkového nároku, v jehož rozsahu již bylo splněno ve formě náhradních pozemků a u zbylého procenta konstatoval, že bude splněno finanční náhradou.

Jde-li o lhůtu k plnění, pak zde soud I. stupně vyšel z ustanovení § 16 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., přičemž za konkrétní a určitou výzvu k poskytnutí finanční náhrady ve smyslu tohoto ustanovení shledal dopis žalobce ze dne 4. ledna 2016, který byl žalovanému doručen dne 6. ledna 2016. Konec lhůty k plnění (v souladu s citovaným zákonným ustanovením) určil na den 6. ledna 2019. Konstatoval přitom, že žalobu nezamítl pro její předčasnost, neboť zohlednil okolnosti případu, zejména též skutečnost, že i tato předmětná žaloba plní jak funkci žaloby na plnění, tak žaloby na určení výše nároku na finanční náhradu, a ve své podstatě znamená nastolení právní jistoty mezi účastníky, která je s ohledem na dosavadní zdoluhavý průběh uspokojování finančního nároku žalobce žádoucí. Neshledal tedy žalovaného v prodlení s plněním finanční náhrady žalobci, neboť toto prodlení nastane nejdříve dnem 7.1.2019. Vzhledem k tomu návrh žalobce na přiznání úroku z prodlení za dobu do 6.1.2019 zamítl.

Námítku žalovaného, že o ocenění odňatého pozemku parc. č. xxx již bylo rozhodnuto rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.10.2010, č.j. 34C 188/2014-262, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2.6.2011, č.j. 53Co 97/2011-295, takže jde ve vztahu k předmětné věci o překážku věci pravomocně rozhodnuté, neshledal důvodnou. Přihlédl totiž k doslovnému znění pravomocného rozsudečného výroku, dle kterého šlo o určení, že nárok žalobce za nevydaný pozemek parc. č. xxx činil v cenách ke dni 24.6.1991 částku 4.684.680,- Kč.

O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně podle ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř., když přihlédl k tomu, že žalovaný byl v řízení úspěšný v rozsahu 77,87 % a neúspěšný v rozsahu 22,13 %, takže žalovanému vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v rozsahu 55,74 %.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobce i žalovaný.

Žalobce v odvolání namítl, že soud I. stupně se nesprávně nepřiklonil k jeho tvrzení, že je třeba při určení výše finanční náhrady vycházet ze stávající obvyklé ceny odňatých pozemků. Soud I. stupně navíc aplikoval vyhlášku č. 441/2013 Sb., v platném znění, beze zbytku, tedy včetně koeficientů, které podstatně snižují ocenění původních nevydaných pozemků. Podle žalobce obvyklá cena původních odňatých pozemků, s přihlédnutím ke všem

okolnostem dané restituční věci, je jediná schopná objektivně stanovit, v jaké výši by měla být peněžitá náhrada poskytnuta, neboť odráží ekonomické a společenské změny, k nimž zcela nepochybně od účinnosti zákona o půdě (přijatého před více jak 25 lety) došlo. Aplikací aktuálního cenového předpisu beze zbytku, tedy včetně koeficientů podle § 4 odst. 2 vyhlášky č. 441/2013 Sb., tj. koeficientu 0,80 a koeficientu podle § 9 odst. 4 písm. a/ téže vyhlášky, tj. koeficientu 0,30, je výrazně krácena cena pozemku podle oceňovacího předpisu, což způsobuje nejen další křivdu, ale především není takový postup logický. I podle vyhlášky č. 182/1998 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., byly stavební pozemky oceňovány jednotně a neoceňovaly se za pomoci koeficientů snižujících jejich cenu v závislosti na tom, zda byly pozemky určeny k zastavění regulačním plánem, rozhodnutím o umístění stavby či územním souhlasem. Podle žalobce je třeba původní pozemky považovat za pozemky zastavěné, neboť, pokud by tomu tak nebylo, byly by nepochybně podle zákona o půdě vydány.

Žalobce dále považuje lhůtu stanovenou soudem I. stupně pro plnění žalovaného za nesprávně určenou, neboť nebyl přitom vzat zřetel na to, že do 6. ledna 2019, do kdy by měl žalovaný žalobci plnit, může dojít (s velkou pravděpodobností) ke změně vyhlášky č. 441/2013 Sb., což by zcela jistě vedlo i ke zvýšení ceny předmětných pozemků. Pokud by měla být žalobci poskytnuta peněžitá náhrada ve výši dle oceňovacího předpisu, a tato výše by ke dni 6. ledna 2019 měla být jiná (vyšší), pak by se jednalo o zjevnou nespravedlnost vůči žalobci. Žalobce proto navrhl, aby byla pariční lhůta stanovena kratší, a to v délce 30 dnů.

Žalobce dále namítl, že nesprávné je rozhodnutí soudu I. stupně v části, kdy bylo rozhodováno o náhradě nákladů řízení. Soud I. stupně nesprávně aplikoval ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. s přihlédnutím k úspěchu a neúspěchu účastníků, byť správně měl aplikovat ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. a žalobci přiznat plnou náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí o výši náhrady záviselo totiž nejen na znaleckém posudku, ale i na úvaze soudu, který se rozhodl stanovit výši plnění dle aktuálního oceňovacího předpisu.

V doplnění odvolání žalobce uvedl, že při posouzení toho, jakou peněžitou náhradu lze s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem dané věci považovat za náhradu v přiměřené a rozumné výši, je třeba vyjít z úvah Ústavního soudu v jeho nálezu ze dne 18.7.2017, sp.zn. II ÚS 4139/16, zejména z bodu 48. a 49. Jakkoli se peněžitá náhrada přiznaná soudem I. stupně může jevit vysoká s přihlédnutím k tomu, že jde o uspokojení restitučního nároku značného rozsahu, není tomu tak, jestliže tato náhrada nedosahuje ani 1/2 aktuální tržní ceny předmětných pozemků. Podle žalobce bezvýhradná aplikace vyhlášky č. 441/2013 Sb., tedy včetně násobení upravené základní ceny koeficienty výše uvedenými, jimiž je cena radikálně krácena, způsobuje žalobci další nedůvodnou majetkovou křivdu. Žalobce vytkl soudu I. stupně nepřijatelnou aplikaci této vyhlášky založenou na přepjatém formalismu. Soud I. stupně se dostatečně nevypořádal s legislativní nedůsledností, kterou žalobce spatřuje v tom, že zákon o půdě nezohledňuje danou situaci, kdy aktuální cena pozemků, oproti jejich ceně ke dni účinnosti zákona o půdě, dosahuje násobku v řádu tisíců procent. Bezvýhradnou aplikací vyhlášky č. 441/2013 Sb. je nárok žalobce výrazně krácen. K úpravě ceny pozemků, a tím i k výši náhrady, totiž dochází hned dvakrát. Poprvé úpravou ceny pozemků s přihlédnutím k jejich stavu v době přechodu na stát, jejímž výsledkem je základní cena pozemku upravená celkovým indexem, když potud se jedná o postup srovnatelný s postupem podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., podruhé pak úpravou ceny jejím násobením uvedenými koeficienty, s přihlédnutím k územnímu plánování, které již s uvedenými předpisy platnými ke dni účinnosti zákona o půdě srovnatelné není. Podle žalobce bezvýhradná mechanická aplikace této vyhlášky na danou věc nemůže vést ke zjištění spravedlivé, přiměřené a rozumné náhrady, neboť k němu tento předpis neposkytuje prostor a není takto

zákonodárcem ani zamýšlen. Ze stejného důvodu má žalobce za to, že stanovení indexů polohy pozemku nelze akceptovat jak ve znaleckém posudku podaném Ing. Cihelkovou, tak v dále uvedeném znaleckém posudku Ing. Markovské. Má-li být při stanovení přiměřené a rozumné výše peněžité náhrady vycházeno z aktuálního cenového předpisu, potom, aby se předešlo další bezdůvodné diskriminaci žalobce, nelze k použitým koeficientům 0,30 a 0,80 ani k indexům 0,60 a 0,65, které nárok žalobce výrazně krátí, přihlížet. Je třeba vyjít z toho, že cena pozemků bez násobení těmito koeficienty činí dle znaleckého posudku Ing. Cihelkové ze dne 13. ledna 2017 částku 133.318.351,- Kč a bez uvedených indexů částku 148.150.317,- Kč.

Žalobce dále uvedl, že i když v řízení před soudem I. stupně vznášel výhrady ke znaleckému posudku Ing. Cihelkové, na dotaz soudu uvedl, že na výhradách vůči tomuto znaleckému posudku netrvá. Nicméně zadal vypracování revizního znaleckého posudku č. 1524/2017 ze dne 23.8.2017, vypracovaného Ing. Ivanou Markovskou, který předložil k důkazu. Dle tohoto znaleckého posudku činí cena předmětných pozemků podle vyhlášky č. 441/2013 Sb. částku 53.756.400,- Kč, nikoli částku 47.500.180,- Kč, k níž dospěla znalkyně Ing. Cihelková. Dle znaleckého posudku Ing. Markovské činí cena pozemků bez násobení koeficienty 0,30 a 0,80 celkem částku 154.183.547,- Kč a bez uvedených indexů 0,60 a 0,65 částku 179.597.373,- Kč. Dosud z 92,8774 % neuspokojený nárok žalobce tak z uvedených 179.597.373,- Kč představuje částku 166.679.652,- Kč, kterou žalobce považuje za přiměřenou a rozumnou náhradu.

Pokud žalovaný v podaném odvolání namítal, že v řízení nebylo prokázáno, že konkrétně ve vztahu mezi účastníky docházelo ze strany žalovaného k diskriminaci a liknavosti, a že jde o tvrzení nedůvodné, žalobce odkázal na svá dosavadní žalobní tvrzení i důkazy k nim označené. Přesto v odvolání označil důkazy k prokázání liknavého a diskriminačního postupu žalovaného vůči němu i jeho právní předchůdkyni, což, jak uvedl, tvrdil již od počátku řízení. Soud I. stupně žalobci v tomto tvrzení přisvědčil a nevyzýval jej podle § 118a o.s.ř. k tomu, aby v tomto směru svá tvrzení doplnil. S odkazem na to se proto v případě nyní žalobcem navrhovaných důkazů jedná o důkazy, které jsou v odvolacím řízení přípustné. Žalobce současně navrhl, aby byl proveden v odvolacím řízení i důkaz znaleckým posudkem Ing. Markovské ze dne 23.8.2017.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. změnil pouze tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci 44.083.680,- Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku, spolu se zákonnými úroky z prodlení od 13.4.2016 do zaplacení, ve výroku II. jej změnil tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 155.103.870,- Kč se zákonným příslušenstvím od 13.4.2016 do zaplacení a to do 30 dnů od právní moci rozsudku, a dále aby žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci plnou náhradu nákladů řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný odvolání, které směřovalo proti výroku I. a III. napadeného rozsudku, uvedl, že s rozhodnutím soudu I. stupně nesouhlasí, napadený rozsudek má za nesprávný, a to jak po stránce skutkových zjištění, tak po stránce právní. Jakkoli nesouhlasí s názorem soudu I. stupně o aplikovatelnosti rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu označené v napadeném rozsudku, když tato se týkají poskytnutí náhrad dle zákona č. 87/1991 Sb., poukázal na to, že ve všech těchto soudem citovaných rozhodnutích je soud povinen zjišťovat konkrétní skutečnosti ve vztahu ke konkrétnímu žalobci, které by umožňovaly soudu učinit závěr, že je třeba v zájmu individuální spravedlnosti poskytnout žalobci náhradu vyšší, než je stanovena zákonem.

V předmětné věci soud I. stupně ve vztahu k těmto konkrétním okolnostem, jež by umožňovaly učinit závěr o navýšení náhrady žalobci, neučinil žádná skutková zjištění, respektive tato bez dalšího převzal z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15.2.2012, č.j. 7C 202/2005-869, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25Co 369/2012-1127, aniž by prováděl jakékoli dokazování. Pokud se soud I. stupně ztotožnil se skutkovými a právními závěry Obvodního soudu pro Prahu 5, pak měl znovu provést důkazy, z nichž tento soud svá skutková zjištění učinil. Podle žalovaného nebyly v řízení prokázány mimořádné okolnosti, pro něž by měl soud žalobci přiznat náhradu vyšší, než jaká mu náleží podle zákona. Žalobce neprokázal, že by žalovaný vůči němu při poskytování restituční náhrady postupovali diskriminačně. Z provedených listin nemohlo být postaveno najisto tvrzení žalobce o nedostatečnosti veřejných nabídek pozemků, jejich kvalitě a o tom, že konkrétně ve vztahu k žalobci docházelo ze strany žalovaného k diskriminaci a liknavosti při poskytování restitučních náhrad. Z listin předložených v řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 lze učinit pouze závěr, že žalovaný činil veřejné nabídky pozemků, že veřejných nabídek se účastnilo více oprávněných osob, se kterými dle výsledku těchto nabídek byly uzavřeny smlouvy o převodu pozemků a že vzhledem k velkému zájmu ze strany oprávněných osob o tyto veřejné nabídky doporučil žalovaný předchůdkyni žalobce uspokojit její nárok účasti v nabídkách pozemků po celé České republice. Z těchto listin nelze dle žalovaného dovodit neochotu žalovaného plnit restituční nároky žalobce či dovozovat jeho diskriminační jednání.

Žalovaný dále namítl, že soud I. stupně při hodnocení mimořádných okolností, které by umožňovaly navýšení náhrady žalobci, nepřihlédl ke zcela zásadní skutečnosti, na kterou žalovaný v průběhu řízení upozorňoval. Žalobce restituční nárok získal postoupením v roce 2005 za účinnosti zákona č. 253/2003 Sb., jímž byla do zákona č. 229/1991 Sb. zakotvena takzvaná restituční tečka. S ohledem na platnou právní úpravu v té době nemohl právní předchůdce žalovaného na časově omezený nárok žalobci plnit, neboť by postupoval v rozporu se zákonem. Výjimečné okolnosti, kdy bylo možné nároky plnit převody náhradních pozemků, však mohl posuzovat jedině soud, nikoli žalovaný. Tak tomu bylo i v případě žalobce. Žalovaný se o tom, že žalobci restituční nárok nezanikl, dozvěděl nejdříve z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25Co 369/2012-1127. Do té doby o postavení žalobce a jeho právu na plnění, nebyly soudy jednotného názoru, neboť z počátku rozhodovaly v neprospěch žalobce.

Mezi žalobcem a žalovaným byl dále spor o charakter pozemků v době odnětí státem, což mělo význam pro ocenění nároku žalobce. Otázka ocenění nemovitostí byla předmětem dlouholeté vyvíjející se judikatury Nejvyššího soudu a nelze ji klást k tíži žalovanému, že odmítl žalobci plnění do jím požadované výše, tj. poskytnutí náhrady za odňaté pozemky jako za pozemky stavební nikoli zemědělské. O charakteru odňatých pozemků a výši náhrady rovněž rozhodovaly soudy s konečnou platností, a to v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp.zn. 34C 188/2004-262.

Žalovaný dále namítl, že soud I. stupně v projednávané věci nikterak nevyhodnotil, že se žalobce sám neúčastnil žádné veřejné nabídky, čímž se připravil zcela dobrovolně o možnost být částečného plnění jeho restitučního nároku a dostatečně nevyhodnotil ani skutečnost, že žalovaný po podání žádosti žalobcem o poskytnutí peněžité náhrady tuto žalobci řádně plnil. Nepochybně se jedná o důkaz ochoty žalovaného plnit, nikoli ho diskriminovat.

Podle žalovaného tak podmínky pro navýšení restituční náhrady nad rámec stanoveného zákonem nebyly splněny. Navrhl proto, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v napadené části změnil tak, že se žaloba zamítá, a aby žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení v plné výši před soudy obou stupňů, případně, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k odvolání žalobce uvedl, že nález Ústavního soudu ČR ze dne 18.7.2017, sp.zn. II ÚS 4139/16, jímž argumentoval žalobce ve svých podáních, byl vyhlášen až po vyhlášení napadeného rozsudku. Do té doby bylo Nejvyšším soudem judikováno, že peněžitá náhrada má být oprávněným osobám poskytována do výše dle cenového předpisu účinného ke dni 24.6.1991. Z tohoto důvodu také žalovaný nesouhlasil s přeceněním nároku žalobce a nesouhlasil také s poukazem na skutečnosti, jež vyšly v řízení najevo, pro které by v případě žalobce neměl soud k přecenění nároku přistoupit. Navíc, jak již uvedl, v řízení nebyly prokázány žádné mimořádné okolnosti, které by soudu umožňovaly rozhodnout ve prospěch žalobce. Pokud žalobce v odvolacím řízení předložil další důkazy, zejména nově vypracovaný znalecký posudek Ing. Markovskou ze dne 23.8.2017, odvolací soud by k němu neměl přihlížet, neboť jde o důkaz předložený v rozporu s ustanovením § 205a o.s.ř. Podle žalovaného jsou námitky žalobce ve vztahu k úrokům z prodlení nedůvodné, neboť právo na zaplacení úroku z prodlení může žalobci vzniknout teprve po uplynutí lhůty stanovené v § 16 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb. Aniž by žalovaný souhlasil s přeceněním nároku žalobce, když nebyly prokázány okolnosti, pro něž by k takovému přecenění mělo dojít, má za to, že v případě ocenění nároku dle aktuálního cenového předpisu, by měl být předpis použit včetně koeficientů majících vliv na ocenění nemovitosti tak, aby mohla být objektivně zjištěna cena nemovitostí a výše nároku. Takto stanovená výše náhrady podle názoru žalovaného plně odpovídá požadavku přiměřenosti a je v souladu se smyslem a účelem restitučního zákona. Odvolání žalobce má proto za nedůvodné a navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek v zamítavé části potvrdil.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaných odvolání napadený rozsudek podle ust. § 212 a § 212a o.s.ř., včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, a poté neshledal odvolání žádného z účastníků opodstatněným, vyjma odvolání žalobce směřujícího proti výroku III. o náhradě nákladů řízení.

Podle ust. § 16 odst. 1 zák.č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, za pozemky, které se podle tohoto zákona nevydávají a za které nebyl poskytnut jiný pozemek, náleží peněžitá náhrada ve výši ceny odňatého pozemku stanovené podle § 28a, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 14 odst. 9). Náhradu poskytne pozemkový úřad do tří let po převzetí písemné výzvy a) oprávněné osobě, jejímu dědici, příbuznému v řadě přímé, manželovi, partnerovi nebo sourozenci, a to v tomto pořadí, nebo b) osobě, na kterou právo na náhradu přešlo jiným způsobem než podle písmene a) za předpokladu, že výzvu k poskytnutí náhrady učinila do 30 měsíců od data právní moci rozhodnutí podle § 9 odst. 4, kterým nebylo obnoveno vlastnické právo k pozemkům.

Podle ust. § 28a zák.č. 229/1991 Sb., pokud tento zákon nestanoví jinak, poskytují se náhrady podle tohoto zákona v cenách platných ke dni 24. června 1991, a to u věcí nemovitých v cenách podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., a u věcí movitých v zůstatkových účetních cenách, u věcí movitých s nulovou zůstatkovou cenou ve výši 10 % pořizovací ceny.

Ústavní soud ve svém nálezu, sp.zn. II.ÚS 4139/16, v němž byla projednávána obdobná problematika týkající se finanční náhrady za nevydané nemovitosti, který lze přiměřeně aplikovat i na daný případ, uvedl (v bodu 39), že : „Pro všechny uvedené nároky na peněžité plnění, tedy jak nárok oprávněné osoby na finanční náhradu stanovenou podle § 28a zákona o půdě nebo § 13 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích, tak nárok povinné osoby na vrácení kupní ceny (a případně na úhradu účelně vynaložených nákladů) podle § 8 odst. 3 zákona o půdě nebo § 11 zákona o mimosoudních rehabilitacích, platí, že jeho výše se odvíjí od dřívějších cen, jejichž nominální hodnota vyjadřuje často jen zlomek aktuální ceny. Přiznání částky, jež byla v minulosti ekvivalentem skutečné ceny nemovitosti, má tak dnes v důsledku plynutí času zpravidla jen symbolický význam, pročež vyvstává otázka, zda jeho prostřednictvím ještě může být naplněn účel tohoto zákona.“

Dále konstatoval (viz bod 41.) s odkazem na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (věc Pincová a Pinc proti České republice), že při odškodňování obdobných případů je třeba postupovat tak, aby zmírňování předchozích křivd nezpůsobovalo nové nepřiměřené křivdy. Je tedy potřeba, aby kompenzace umožňovala přijmout závěr o přiměřenosti mezi použitými prostředky a sledovaným cílem. „Spravedlivé rovnováhy mezi požadavky obecného zájmu a ochranou práv vyvlastněného je přitom zpravidla dosaženo, pokud je náhrada vyplácená vyvlastněnému v rozumném poměru k „tržní“ hodnotě majetku v době, kdy k odnětí vlastnictví došlo.“

Ústavní soud dále uvedl (viz bod 43.), že stát musí povinné osobě zaplatit takovou částku, která je za odpovídajících (a výjimečných) restitučních okolností přiměřená a rozumná. Tento výklad se uplatní nejen v případě ust. § 11 zákona o mimosoudních rehabilitacích, ale i § 8 odst. 3 zákona o půdě. Není přitom nezbytné, aby předmětná náhrada musela dosahovat ceny tržní v době vydání nemovitosti, k této ceně by však mělo být přihlédnuto (rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 28 Cdo 2836/2009).

Konečně Ústavní soud v bodu 48. citovaného nálezu uvedl, že: „Ústavní soud konstatuje, že obecnými soudy provedený výklad § 16 odst. 1 a § 28a zákona o půdě neobstojí, neboť zcela přehlíží účel a smysl jimi stanovené finanční náhrady. Uvedená ustanovení mají zajistit, aby oprávněná osoba v případě, že není možné uspokojit její nárok vydáním věci, případně vydáním jiné věci, obdržela přiměřenou finanční náhradu. Tato finanční náhrada nemusí být nezbytně ekvivalentem aktuální tržní ceny předmětné nemovitosti, má však umožnit, aby jejím poskytnutím došlo k odstranění či zmírnění křivd způsobených komunistickým režimem srovnatelným způsobem, jako by tomu bylo při vydání věci. Konkrétní způsob, jakým má být za tímto účelem určena výše finanční náhrady, stanovil zákonodárce v § 28a zákona o půdě. Za situace, kdy se rozdíl mezi cenou platnou k 24. červnu 1991 a aktuální tržní cenou postupem času zvětšil natolik, že poskytnutí náhrady ve výši první z nich dnes již pro oprávněnou osobu nemá jiný než symbolický význam, ale nelze dále trvat na doslovném výkladu tohoto ustanovení. Ustanovení § 28a zákona o půdě je třeba vykládat tak, že stanoví základ finanční náhrady, která může být v závislosti na konkrétních okolnostech zvýšena. Poskytnuta totiž musí být v takové výši, aby byla s ohledem na účel restitučních zákonů přiměřená a rozumná“.

Jak vyplývá z citované judikatury, ale i např. z dřívějšího nálezu Ústavního soudu sp.zn. III.ÚS 130/14, má být tedy v případech finanční náhrady podle restitučních předpisů přiznávána finanční náhrada v takové výši, aby byla s ohledem na účel restitučních zákonů **přiměřená a rozumná.**

Odvolací soud sdílí závěr soudu I. stupně, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro přiznání finančního nároku žalobci na náhradu za nevydané pozemky parc.č. xxx a xxx a xxx v k.ú. xxx o celkové výměře 27422 m², vyplývajícího z rozhodnutí Pozemkového úřadu zn. PÚ 332/91/3 a zn. PÚ 332/91/4, a to v jiném (větším) rozsahu, než jaký určuje primárně ust. § 28a zák.č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (tj. v cenách platných k 24.9.1991 a stanovených dle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhl.č. 316/1990 Sb.). Podmínky pro takový postup byly totiž v tomto případě splněny.

Soud I. stupně se v souvislosti s nárokem uplatněným žalobcem na poskytnutí finanční náhrady ve smyslu ust. § 16 odst. 1 zák.č. 229/1991 Sb. poté správně zabýval existencí mimořádných skutkových okolností, které by svědčily pro navýšení finanční náhrady, přičemž zcela adekvátně vycházel z již vydaného pravomocného rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25 Co 369/2012 – 1127, jakož i z rozsudku soudu I. stupně, který mu předcházel (viz rozsudek Obvodního soudu pro Prahu ze dne 15.2.2012, č.j. 7 C 202/2005 – 869), jimiž bylo rozhodnuto o nároku žalobce na bezúplatný převod náhradních pozemků. V tomto řízení byla totiž oběma soudy podrobně zkoumána, prokazována a odůvodňována existence těchto mimořádných okolností daného případu (ve věci bylo rozhodováno i Nejvyšším soudem ČR, a to usnesením ze dne 6.9.2016, č.j. 28 Cdo 2988/2016 – 1186, jímž bylo dovolání žalovaného odmítnuto). Pokud v těchto řízeních soudy dospěly shodně k závěru, že žalovaný postupoval při uspokojování restitučního nároku žalobce liknavě a svévolně, a v důsledku toho pak rozhodly o nároku žalobce (na převod pozemků mimo veřejnou nabídku) kladně, nebyl dán žádný důvod, aby dokazování v předmětném řízení ohledně této otázky, tj. ohledně postupu žalovaného vůči žalobci v této restituční věci (byť zde v rámci rozhodování o finanční náhradě), bylo v tomto směru přezkoumáváno a doplňováno (§159a odst. 3 o.s.ř.). Pokud soud I. stupně dovodil, že stejné mimořádné podmínky, jaké byly zjištěny ve výše uvedených řízeních u Obvodního soudu pro Prahu 5 a Městského soudu v Praze v souvislosti s rozhodováním o převodu náhradních pozemků mimo veřejnou nabídku, odůvodňují i postup pro finanční odškodnění žalobce v dané věci, nelze jeho úvaze a jeho postupu nic vytknout.

Vypořádání restitučních nároků oprávněných osob patří k základním povinnostem žalovaného. Žalovaný nesmí fakticky upřednostňovat postup podle zákona o převodu pozemků před uspokojováním závazků státu podle zákona o půdě, protože to je v rozporu s jeho působností v rámci plnění povinností uložených státu zákonem. Pokud žalovaný aplikuje jiný výklad, ocitá se mimo rámec oprávnění, která mu jsou svěřena.

Odvolací soud v této souvislosti pouze pro doplnění zdůrazňuje, že z obsahu spisu (zejména z obsahu vydaných soudních rozhodnutí v řízeních vedených mezi účastníky) je zřejmé, že nárok žalobce (dříve i jeho právních předchůdců) na vydání náhradních pozemků nebyl dlouhodobě (i přes značnou snahu žalobce, resp. jeho právních předchůdců) uspokojen, žalovaný vydával opakovaná zamítavá stanoviska, v nichž (v rámci své obrany ve všech řízeních) zpochybňoval nejen výši nároku žalobce, ale i jeho základ. Současně však realizoval úplatné převody pozemků jiným osobám a se žalobcem řádně nespolupracoval. Vzhledem k tomu, že odvolací soud nemá pochybnosti o liknavém a svévolném postupu žalovaného v restituční záležitosti žalobce, na čemž nemůže nic změnit (v pravdě alibistické) tvrzení žalovaného o jeho (údajné) objektivní nemožnosti splnit nárok žalobce (např. vývoj judikatury), neshledal důvod pro doplnění dokazování ohledně této otázky, byť tak v odvolání navrhol (pod tíhou námitek žalovaného) i sám žalobce. Námitka žalovaného, že otázka jeho

přístupu k nárokům žalobce nebyla soudem I. stupně dostatečně objasněna a skutkově podložena, není tedy důvodná.

Soud I. stupně postupoval správně, pokud se při rozhodování o finančním nároku žalobce za nevydané pozemky odchýlil s přihlédnutím k okolnostem daného případu (které popsal v odůvodnění napadeného rozsudku, v němž současně odkázal i na soudní rozhodnutí vydávaná v průběhu doby ve věci žalobcova nároku na náhradu za nevydané pozemky, v němž se soudy otázkou přístupu žalovaného k nárokům žalobce podrobně zabývaly, jak bylo výše uvedeno) od aplikace vyhl.č. 182/1988 Sb., ve znění vyhl.č. 316/1990 Sb. (§ 16 odst. 1, 28a a § 11a odst. 13 zák.č. 229/1991 Sb.) a uvažoval o jiné (přiměřené) náhradě za nevydané pozemky, a to v souladu s odkazem na judikaturu Nejvyššího i Ústavního soudu, kterou citoval.

Správně přitom neshledal opodstatněným návrh žalobce na přiznání předmětné náhrady ve výši odpovídající tržní ceně, či ceně podle cenového předpisu platného v současné době s odpočtem příslušných koeficientů a indexů. Tato cena by totiž nepředstavovala rovnováhu mezi požadavkem obecného zájmu (ekonomickou únosností) a ochranou práva žalobce, a nebylo by možné označit ji za náhradu rozumnou (přiměřenou). Navíc nelze přehlédnout, že smyslem restitučních zákonů bylo zmírnit následky majetkových křivd, ne je zcela odstranit. K této zásadě bylo přihlíženo i v projednávané věci.

Při posuzování výše nároku postupoval soud I. stupně správně v intencích závěrů judikatury, na kterou odkázal (v době rozhodování odvolacího soudu lze odkázat i na výše citovaný nálezn Ústavního soudu sp.zn. II.ÚS 4139/16, s nímž je rozhodnutí v souladu), a správně přihlédl i k základu finanční náhrady (určené dle cenového předpisu platného ke dni účinnosti zákona o půdě k 24.6.1991, tedy podle vyhl.č. 182/1988 Sb., ve znění vyhl.č. 316/1990 Sb.) u všech předmětných pozemků, tj. v případě pozemku parc.č. xxx k částce 4,684.680,- Kč, která byla určena rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.10.2010, č.j. 34 C 188/2004 – 262, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2.6.2011, č.j. 53 Co 97/2011 – 295, a usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 13.3.2012, č.j. 28 Cdo 127/2012 – 318, když v tomto řízení se soudy vypořádaly zejména s otázkou charakteru tohoto pozemku jako pozemku určeného pro stavbu, a v případě pozemků parc.č. xxx a xxx k částce 790.035,- Kč, která nebyla mezi účastníky sporná, stejně jako jejich charakter. Poté v závislosti na konkrétních mimořádných okolnostech daného případu, jak byly blíže výše nastíněny, rozhodl o navýšení tohoto nároku, a to s přihlédnutím k finanční hodnotě předmětných pozemků určené znaleckým posudkem podle současných cenových předpisů (viz znalecký posudek Ing. Cihelkové).

Lze přitom přisvědčit jeho úvahám, že použití současných cenových předpisů, konkr. jde o vyhl.č. 441/2013 Sb., pro učení výše náhrady za nevydané pozemky ve stavu ke dni 7.6.1979 (jde-li o pozemek parc.č. xxx) a ke dni 25.10.1977 (jde-li o pozemky parc.č. xxx a xxx), a to komplexně, tj. včetně všech indexů a koeficientů, může vést ke zmírnění křivd v souladu se smyslem a účelem restitučního zákona, nebýt prodlevy ve vyřízení restitučního nároku po více než čtvrt století.

S přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem pak přiznal žalobci nárok na částku 44,083.680,- Kč, jako finanční náhradu za nevydané pozemky, když současně v této částce zohlednil i finanční ekvivalent hodnoty žalobci již vydaných pozemků ve výši 393.775,- Kč (viz rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 15.2.2012, č.j. 7 C 202/2005 – 869, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12.11.2015, č.j. 25 Co 369/2012 –

1127), který zápočetl na konečnou výši nároku, což blíže popsal v odůvodnění napadeného rozsudku, na které odvolací soud pro stručnost odkazuje, neboť se s ním ztotožňuje.

Uvedenou výši finanční náhrady má odvolací soud, shodně se soudem I. stupně, za přiměřenou a rozumnou, tedy za náhradu, která je v rozumném poměru k jejich tržní hodnotě, a to ve shodě s tím, jak o takových náhradách uvažoval i Ústavní soud ve výše citovaném nálezu, či v nálezu III.ÚS 130/14 nebo Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp.zn. 28 Cdo 1603/2011. Ve zbytku nároku uplatněného žalobcem, tj. v rozsahu částky 155,103.877,- Kč s příslušenstvím, byla žaloba správně soudem I. stupně zamítnuta jako nedůvodná, neboť pro vyšší finanční náhradu (dosahující tržní ceny) nebyly shledány podmínky.

Pokud žalobce předložil v odvolacím řízení znalecký posudek Ing. Markovské ze dne 23.8.2017, nejedná se o důkaz, jimiž mohla být zpochybněna věrohodnost důkazních prostředků, tedy o důkaz, který mohl být proveden v odvolacím řízení ve smyslu ust. § 205a písm. c) o.s.ř. Z obsahu tohoto znaleckého posudku totiž nevyplývá, že by šlo o revizní znalecký posudek, jak žalobce uváděl v doplnění odvolání, který by jako jediný mohl sloužit ke zpochybnění správnosti dosud provedených důkazů, zejména znaleckého posudku Ing. Cihelkové, který byl soudem I. stupně proveden k důkazu, a z něhož soud I. stupně, stejně jako soud odvolací, vycházel při svém rozhodování (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 22 Cdo 2722/2010). Naopak se jednalo pouze o jiný (další) znalecký posudek na zjištění ceny předmětných pozemků podle nyní platných cenových předpisů (resp. ocenění pozemků bylo shodně jako v případě znaleckého posudku Ing. Cihelkové provedeno podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů, a vyhl.č. 441/2013 Sb., ve znění vyhl.č. 199/2014 Sb., vyhl. č. 345/2015 Sb., vyhl. č. 53/2016 Sb., vyhl. č. 443/2016 Sb., a to podle stavu ke dni 7.6.1979 a 25.10.1977). Takový důkaz je proto třeba označit za důkaz nový, pomocí něhož měl být zjišťován skutkový stav, nyní podle žalobce již úplně a správně, který měl svědčit v jeho prospěch, neboť spočíval v navýšení ceny předmětných pozemků. V takovém případě, a současně s přihlédnutím k tomu, že účastníci byli soudem I. stupně správně poučeni podle ust. 119a o.s.ř. o tom, že rozhodné skutečnosti a důkazy musí uvést a označit dříve, než bude ve věci vyhlášeno rozhodnutí, nemohl odvolací soud k takovému důkazu ve stadiu odvolacího řízení již přihlížet. Nadto lze připomenout, že nový znalecký posudek by sám o sobě neměl vliv na otázku přiměřenosti (rozumnosti) náhrady.

Odvolací soud sdílí závěr soudu I. stupně o splatnosti žalobci přiznané finanční náhrady, neboť tuto soud správně přiznal do 6.1.2019, když přihlédl ke lhůtě splatnosti stanovené zákonem (§ 16 odst. 1 zák.č. 229/1991 Sb.) v délce tří let od převzetí písemné výzvy. Jinými slovy řečeno, pokud z obsahu spisu vyplývá, že žalobce vyzval žalovaného k poskytnutí finanční náhrady výzvou doručenou žalovanému dne 6.1.2016, má žalovaný povinnost plnit žalobci ve lhůtě do 6.1.2019 a nemůže se tak do té doby dostat do prodlení s jejím poskytnutím. Nároku žalobce na náhradu úroků z prodlení tak, jak je uplatnil podanou žalobou, nemohlo být proto za dobu od 13.4.2016 do 6.1.2019 vyhověno, takže soud I. stupně správně takový nárok ve výroku II. napadeného rozsudku zamítl.

Soud I. stupně se správně vypořádal i s námitkou žalovaného, že o ocenění pozemku parc.č. 748 bylo již rozhodnuto rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27.10.2010, č.j. 34 C 188/2014 – 262, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2.6.2011, č.j. 53 Co 97/2011 – 295, takže ve vztahu k předmětné věci jde o překážku věci pravomocně rozhodnuté, kterou správně shledal nedůvodnou. Z výroku cit. rozsudku soudu I. stupně je bez pochybností zřejmé, že rozsudkem bylo určeno, že nárok žalobce na nevydaný pozemek

parc.č. 748 činí v cenách ke dni 24.6.1991 částku 4,684.680,- Kč. V projednávané věci se však jednalo o nárok žalobce odlišného předmětu, tj. o nárok na finanční náhradu za nevydané pozemky s přihlédnutím k širším okolnostem a souvislostem (nárok na přiměřené zvýšení této základní finanční náhrady).

Odvolací soud poznamenává, že byť uplatněný nárok není dosud splatný, byl žalobci přisouzen právě z důvodu, aby byl přes 25 let liknavého a bezvýsledného postupu žalovaného ve vyřizování restitučního nároku naplněn smysl a účel restitučního zákona o půdě v projednávané věci a nedocházelo k další prodlevě s vypořádáním tohoto nároku.

Jde-li o náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně, odvolací soud na rozdíl od soudu I. stupně, neshledal důvod pro postup podle ust. § 142 odst. 2 o.s.ř., naopak dal za pravdu žalobci, že bylo třeba postupovat podle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., podle něhož, měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

Žalobce měl v tomto řízení plný procesní úspěch, neboť výše plnění závisela na úvaze soudu, takže mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v plné výši, odvíjející se od přisouzené částky. Žalobci proto náleží náhrada nákladů **v celkové výši 489.699,10 Kč**, sestávající z **odměny advokáta** (z puncta 44,083.680,- Kč) ve výši 402.610,- Kč, a to za 6 úkonů právní služby (předžalobní výzva, převzetí a příprava zastoupení, částečné zpětvzetí žaloby, 2 x jednání u soudu) po 61.940,- Kč (podle ust. § 7 bod 7., § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhl.č. 177/1996 Sb.) a za 1 úkon právní služby (účast na jednání u soudu I. stupně, při němž došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí) ve výši 30.970,- Kč (podle ust. § 11 odst. 2 písm. f) vyhl.č. 177/1996 Sb. ve výši poloviny mimosmluvní odměny), **z hotových výdajů advokáta** ve výši 2.100,- Kč za výše uvedených 7 úkonů právní služby po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. a náhrada za 21% **daň z přidané hodnoty** z odměny a hotových výdajů, tj. 84.989,10 Kč, podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř.

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 3 o.s.ř., když i v tomto stadiu řízení bylo přihlédnuto k tomu, že žalobce měl ve sporu plný úspěch, neboť výše plnění závisela na úvaze soudu, takže mu byla přiznána náhrada nákladů řízení v celkové výši 339.078,30 Kč, sestávající z **odměny advokáta** (z puncta 44,083.680,- Kč) ve výši 247.760,- Kč, a to za 4 úkony právní služby (odvolání, vyjádření k odvolání, 2 x jednání u odvolacího soudu) po 61.940,- Kč (podle ust. § 7 bod 7., § 11 odst. 1 písm. d), g) vyhl.č. 177/1996 Sb.) a za 1 úkon právní služby (účast na jednání u odvolacího soudu, při němž došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí) ve výši 30.970,- Kč (podle ust. § 11 odst. 2 písm. f) vyhl.č. 177/1996 Sb. ve výši poloviny mimosmluvní odměny), **z hotových výdajů advokáta** ve výši 1.500,- Kč za výše uvedených 5 úkonů právní služby po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. a náhrada za 21% **daň z přidané hodnoty** z odměny a hotových výdajů, tj. 58.848,30 Kč, podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř.

Podle ust. § 150 o.s.ř., jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

S ohledem na okolnosti případu, zejména s přihlédnutím k závěru o liknavém a svévolném přístupu žalovaného k nárokům žalobce, neshledal odvolací soud podmínky pro postup podle ust. § 150 o.s.ř., tedy pro výjimečné nepřiznání náhrady nákladů řízení procesně

úspěšnému žalobci, neboť na straně žalovaného neshledal žádné důvody hodné zvláštního zřetele tak, jak je žalovaný tvrdil v podaném odvolání.

Ze všech výše uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku I. i v zamítavém výroku II. o věci samé potvrdil jako věcně správný a ve výroku III. o náhradě nákladů řízení jej změnil podle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tak, jak bylo ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Jde-li o lhůtu k plnění v případě výroků II. a III. o náhradě nákladů řízení, bylo přihlédnuto k tomu, že na straně žalované je Česká republika, takže jí bylo umožněno zaplatit částky uvedené v těchto výrocích v delší než zákonné lhůtě (§ 160 odst. 1 o.s.ř.) tak, aby byl dán časový prostor pro zajištění administrace stanoveného plnění.

Poučení : Proti tomuto rozsudku **l z e** do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval v I. stupni; přípustnost dovolání je oprávněn posoudit dovolací soud.

V Praze dne 3. listopadu 2017

JUDr. Aleš Šťastný, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Barbora Nevolová